

FUNDAȚIA
PRO PATRIMONIO

COMUNICAT DE PRESĂ

Biserica de lemn din satul Urși, județul Vâlcea (România) printre câștigătorii Premiilor Europene pentru Patrimoniu / Premiilor Europa Nostra 2021

Bruxelles / Haga, 25 mai 2021

Comisia Europeană și Europa Nostra tocmai au anunțat câștigătorii ediției 2021 a Premiilor Europene pentru patrimoniu / Premiile Europa Nostra, premiul UE pentru patrimoniul cultural finanțat prin programul Europa Creativă. În acest an, cea mai înaltă distincție europeană în domeniul patrimoniului merge către 24 de realizări exemplare din 18 țări europene (mai multe informații și lista completă¹ a laureaților se găsesc mai jos). **Printre câștigătorii de anul acesta se află și Biserica de lemn din satul Urși, județul Vâlcea (România)**, proiect laureat la categoria Conservare, conceput și coordonat de Fundația Pro Patrimonio.

Anunțul câștigătorilor premiilor pentru anul 2021 tocmai a fost făcut în cadrul unui eveniment online live co-prezentat de **Mariya Gabriel**, comisarul european pentru inovare, cercetare, cultură, educație și tineret, și **Hermann Parzinger**, președintele executiv al Europa Nostra.

Luând cuvântul la evenimentul online, comisarul european **Mariya Gabriel** a declarat: „Câștigătorii Premiilor Europene pentru patrimoniu / Premiile Europa Nostra 2021 sunt ambasadorii frumuseții patrimoniului European, fie că este vorba de tradiții și meșteșug, de arhitectura care îți taie respirația sau de modul în care patrimoniul poate uni comunități și generații. Cred cu adevărat că păstrarea cu succes a patrimoniului nostru material și imaterial depinde de angajamentul oamenilor din spatele acestuia. Prin aceste premii, îi onorăm, prin urmare, pe toți acei bărbați și femei excepționale, profesioniști în domeniul patrimoniului, arhitecți, oameni de știință și voluntari care aduc patrimoniul nostru comun mai aproape de inimile noastre. Viziunea lor merită să fie aplaudată.”

Președintele executiv al Europa Nostra, **Hermann Parzinger**, a declarat: „În fiecare an, câștigătorii Premiilor Europene pentru Patrimoniu / Premiile Europa Nostra demonstrează creativitatea și angajamentul incomparabil al celor care se străduiesc să protejeze, să valorifice și să transmită moștenirea prețioasă a Europei către generația următoare. Laureații din acest an arată din plin modul în care patrimoniul oferă soluții și căi de redresare în fața unor provocări aparent insurmontabile, în timp ce luăm măsuri pentru climă, ne mobilizăm pentru o dezvoltare urbană și rurală durabilă și abordăm numeroasele amenințări la adresa valorilor noastre europene fundamentale. Salutăm realizările lor remarcabile: fie ca acestea să servească drept inspirație și încurajare pentru acțiuni viitoare, pentru mulți alți profesioniști și entuziaști ai patrimoniului din întreaga Europă și din afara ei.”

Câștigătorii premiilor au fost selectați de [juri](#) independente compuse din experți în domeniul patrimoniului din întreaga Europă, în urma evaluării candidaturilor depuse de organizații și persoane fizice din 30 de țări europene.

Categoria Conservare:

[Gara maritimă, Bruxelles, BELGIA](#)

[Grădina Castelului Fredensborg, DANEMARCA](#)

[Complexul în piatră Vardzia, GEORGIA](#)

[Casa Am Horn, Weimar, GERMANIA](#)

[Podul Plaka, Epir, GRECIA](#)

[18 Ormond Quay Upper, Dublin, IRLANDA](#)

[Biserica de lemn din satul Urși, Vâlcea, ROMÂNIA](#)

[Turnul de apă Besòs, SPANIA](#)

¹ Câștigătorii sunt afișați în ordine alfabetică după țara reprezentată

[Mas de Burot, Parcul Natural Els Ports, SPANIA](#)

Categoria Cercetare:

[FIBRANET – FIBRe în textile vechi europene, DANEMARCA/GRECIA](#)

[Control Shift – Refolosirea patrimoniului industrial european revizuită, GRECIA/OLANDA](#)

[ART-RISK – Inteligența artificială folosită în conservarea preventivă, SPANIA](#)

Categorie dedicată serviciilor aduse patrimoniului de către organizații și indivizi:

[Fundația Gjirokastra, ALBANIA](#)

[Comitetul tehnic pentru Patrimoniul Cultural – CIPRU](#)

[Rita Bargna, ITALIA](#)

[GEFAC – Grupul pentru Etnografie și Folclor al Academiei din Coimbra – PORTUGALIA](#)

Categoria Educație, Training și Conștientizare:

[Pe urmele folclorului bulgar, BULGARIA](#)

[Hub-uri de Patrimoniul, FINLANDA/ SERBIA/ SPANIA](#)

[Invenția unei părți vinovate – Trento, ITALIA](#)

[Vacanță! În est și în vest – Școala Bisericii din Groningen, OLANDA](#)

[Centrul European pentru Solidaritate – expoziție permanentă, Gduńsk, POLONIA](#)

[Producția artizanală de var de la Morón - Morón de la Frontera, SPANIA](#)

[Arheologie acasă – MAREA BRITANIE](#)

[Morus Londinium : Patrimoniul Londrei prin Arbori, MAREA BRITANIE](#)

IMPORTANT: Susținătorii și pasionații de patrimoniu din întreaga lume sunt acum încurajați să descopere câștigătorii și să [voteze online](#) pentru a decide către cine va merge **Premiul Publicului** din acest an. Câștigătorul Premiului Publicului va fi anunțat în cadrul ceremoniei de decernare a premiilor europene pentru patrimoniu, care va avea loc în toamna acestui an. Cu această ocazie vor fi prezentați publicului și laureații **Marelui Premiu**, fiecare dintre ei urmând să primească un premiu în valoare de 10.000 EUR.

CONTACT

Europa Nostra

Audrey Hogan, Programmes Officer

ah@europanostra.org,

T. +31 70 302 40 52; M. +31 63 1 17 84 55

Joana Pinheiro, Coordinator Comunicare

jp@europanostra.org,

M. +31 6 34 36 59 85

Comisia Europeană

Sonya Gospodinova

sonya.gospodinova@ec.europa.eu

+32 2 2966953

Fundația Pro Patrimoniul

Raluca Marțiș, PR & Communication Officer

propatrimonio.romania@gmail.com,

+4 0722 673 475

PENTRU MAI MULTE INFORMAȚII

[Comunicat de presă în mai multe limbi](#)

Despre fiecare câștigător:

[Informații și comentarii ale juriului](#)

[Videoclipuri](#) (la rezoluție înaltă)

[Fotografii și bannere electronice](#) (la rezoluție înaltă)

[Site-ul Europa Creativă](#)

[Site-ul web al comisarului Gabriel](#)

www.propatrimonio.org

[Fotografii Biserica de Lemn de la Urși](#)

Despre proiectul Biserica de lemn din satul Urși, județul Vâlcea, ROMÂNIA

Biserica de lemn, aflată în cimitirul micului sat Urși, a fost restaurată cu grijă și implicarea atentă a mai multor parteneri, inclusiv a comunității locale. *„Acesta este rezultatul unei conservări interdisciplinare realizată exemplar la o biserică de lemn cu pictură murală într-un cadru rural. Realizată din materiale provenite din proximitatea sitului, aceasta este de o deosebită valoare și frumusețe”*, a declarat juriul.

Principalii parteneri implicați au fost **Fundația Pro Patrimoni**, **Departamentul de Conservare și Restaurare a Operei de Artă din cadrul Universității Naționale de Arte din București**, **Muzeul Civilizației Populare Tradiționale ASTRA**, **Institutul Național de Fizică și Inginerie Nucleară "IRASM"**, **Ordinul Arhitecților din România**, **Asociația 37** și proprietarul obiectivului, Biserica Ortodoxă Română.

Proiectul nu ar fi fost posibil fără munca voluntară a comunității din Urși, care a asigurat cazarea și masa, accesul la energie electrică, forța de muncă și transportul, precum și fără implicarea voluntarilor naționali și internaționali care au contribuit la lucrările de conservare. Finanțarea proiectului a fost asigurată de **Fundația Internațională pentru Muzică și Artă**, **World Monuments Fund**, **Headley Trust**, **Holcim România**, crowdfunding online și **Institutul Băncii Europene de Investiții**, alături de mai mulți donatori privați.

Biserica de lemn din satul Urși, cu hramul „Buna Vestire” și „Arhanghelul Mihail”, a fost construită între anii 1757 și 1784. Deși a supraviețuit unui incendiu în 1838, în urma căruia a fost reparată și decorată cu fresce în 1843, biserica a fost ulterior abandonată, după construirea unei noi biserici în sat. La redescoperirea sa în 2007, biserica era aproape fără fundație și risca să se prăbușească, în timp ce acoperișul său din șindrilă avea nevoie urgentă de reparații. De asemenea, frescele pictate în tradiția post-bizantină, cu influențe occidentale având o valoare artistică remarcabilă erau grav degradate. În 2009, biserica din Urși a fost inclusă de către Fundația Pro Patrimoni în programul "60 de biserici de lemn" din România, fiind astfel nominalizată ulterior în programul „7 Most Endangered 2014”.

În fiecare vară, din 2009 până în 2020 au avut loc lucrări de restaurare, precedate anual de luni de eforturi pentru strângerea de fonduri. Juriul a apreciat calitatea restaurării ca fiind demnă de laudat: *„Acesta este un exemplu de arhitectură vulnerabilă și un monument pe cale de dispariție care a fost restaurat în totalitate în conformitate cu principiile de conservare, cu elemente originale atent examinate și reintegrate ori de câte ori a fost posibil. Sustenabilitatea a fost, de asemenea, un element central al proiectului, cu arbori plantați pentru a furniza materiale pentru viitoarele lucrări de restaurare”*.

Șantierul de restaurare în sine a fost unul deschis, funcționând ca un spațiu educațional pentru a crește gradul de conștientizare cu privire la valoarea bisericii, la tehnica de construcție din lemn, la tehnica frescei și la conținutul iconografiei murale, al icoanelor și al iconostasului.

„Tenacitatea, constanța în gândire și o relație construită în jurul unui scop ar putea să fie până la urmă unul dintre motivele pentru care un astfel de proiect ar putea să fie promovat și premiat într-un fel. Probabil că sunt foarte multe locuri și foarte multe obiecte de tipul acesta, arhitecturi bogate, dar acesta făcut acolo și intervenit este un punct sensibil ca o acupunctură aplicată unui teritoriu și care probabil poate să influențeze o arie mult mai largă și din punctul acesta de vedere însănoșește poate o societate” - arh. Șerban Sturdza, Președinte Fundația Pro Patrimoni.

„Restaurarea bisericii de lemn din Urși este rezultatul unei salutare inițiative dedicată salvării unei categorii unice în configurația patrimoniului rural european: micile ctitorii românești din lemn pictate în frescă. Respectul pentru patrimoniu, profesionalismul, implicarea responsabilă, asumarea condițiilor de șantier, într-o statornică solidaritate, un mobilizator sentiment al urgenței, au guvernat echipele de tineri voluntari și restauratori în operațiuni a căror anvergură și dificultate au atins surprinzătoare performanțe”.- Dan Mohanu, Prof. univ. dr., director al Departamentului de Conservare și Restaurare a Operei de Artă, Universitatea Națională de Arte din București, la momentul începerii proiectului.

Context

Premiile Europene pentru Patrimoni / Premiile Europa Nostra

[Premiile Europene pentru Patrimoni / Premiile Europa Nostra](#) au fost lansate de Comisia Europeană în 2002 și de atunci sunt gestionate de Europa Nostra. Acest program de premii beneficiază de sprijinul programului Europa Creativă al Uniunii Europene. Premiile evidențiază și diseminează excelența în domeniul patrimoniului și cele mai bune practici, încurajează schimbul transfrontalier de cunoștințe și conectează părțile interesate de patrimoniu în cadrul unor rețele mai largi. Premiile aduc beneficii majore câștigătorilor, cum ar fi o mai mare expunere (inter)națională, finanțare ulterioară și creșterea numărului de vizitatori. În plus, programul de

premiere încurajează o mai mare grijă pentru patrimoniul nostru comun în rândul cetățenilor europeni. Prin urmare, premiile reprezintă un instrument cheie pentru promovarea multiplelor valori ale patrimoniului cultural și natural pentru societatea, economia și mediul european. Pentru date și cifre suplimentare despre premii, vă rugăm să vizitați www.europeanheritageawards.eu/facts-figures.

În 2021, două **Premii Speciale ILUCIDARE** vor fi de asemenea acordate pentru candidaturi depuse pentru Premiile Europene pentru Patrimoniu / Premiile Europa Nostra. Proiectele preselecționate vor fi anunțate la 10 iunie, iar câștigătorii vor fi anunțați în toamna acestui an. Proiectul [ILUCIDARE](#) este finanțat prin Orizont 2020 și are ca scop crearea unei rețele internaționale de promovare a patrimoniului ca resursă pentru inovare și relații internaționale.

Europa Nostra

[Europa Nostra](#) este vocea europeană a societății civile care se angajează să protejeze și să promoveze patrimoniul cultural și natural. Este o federație paneuropeană de ONG-uri din domeniul patrimoniului, susținută de o rețea largă de organisme publice, companii private și persoane fizice, care acoperă peste 40 de țări. Fondată în 1963, este recunoscută astăzi ca fiind cea mai mare și mai reprezentativă rețea de patrimoniu din Europa. Europa Nostra militează pentru salvarea monumentelor, siturilor și peisajelor europene aflate în pericol de dispariție, în special prin intermediul programului "[7 Most Endangered](#)". Europa Nostra contribuie în mod activ la definirea și punerea în aplicare a strategiilor și politicilor europene legate de patrimoniu, printr-un dialog participativ cu instituțiile europene și prin coordonarea [Alianței Europene pentru Patrimoniu](#). Europa Nostra a fost principalul partener al societății civile a UE în timpul [Anului European al Patrimoniului Cultural](#) în 2018. De asemenea, se numără printre primii parteneri oficiali ai inițiativei [New European Bauhaus](#), lansată recent de Comisia Europeană.

Europa Creativă

[Europa Creativă](#) este programul UE care sprijină sectoarele culturale și creative, permițându-le să își sporească contribuția la crearea de locuri de muncă și la creșterea economică. Cu un buget de 2,4 miliarde de euro pentru perioada 2021-2027, acesta sprijină organizații din domeniile patrimoniului, artelor spectacolului, artelor plastice, artelor interdisciplinare, editurilor, filmului, televiziunii, muzicii și jocurilor video, precum și zeci de mii de artiști și profesioniști din domeniul cultural și audiovizual.

Fundația Pro Patrimonio

Fundația Pro Patrimonio, membru al Europa Nostra, intervine de peste 20 de ani în aproape toate regiunile României pentru a revitaliza și întări comunități dezavantajate, aflate departe de zonele de progres. Scopul este de a reface legăturile identitare cu comunitatea pentru un patrimoniu construit care este în prezent abandonat, și-a pierdut rolul, și pe cât posibil, de a-l reintroduce în circuitul economic și cultural. Acțiunile se concentrează pe proiecte practice de educație, orientate spre reabilitarea și refuncționalizarea patrimoniului istoric, precum și pe implicarea și conștientizarea de către comunități a propriei identități. Ca organizație non-guvernamentală non-profit cu filiale în România, Marea Britanie și Franța, fundația derulează proiecte concepute pentru salvarea patrimoniului, educarea și sensibilizarea cetățenilor față de importanța patrimoniului cultural.

*